

Aspectes legals i documentals del voluntariat I (1 de 3)

14/11/2016

Autor/a: Víctor García

Font:

Aspectes legals i documentals del voluntariat I (1 de 3)

14/11/2016

Resum:

El coneixement dels aspectes legals i documentals del voluntariat ha de permetre una millor gestió i coordinació dels voluntaris i dels projectes que es portin a terme des de les entitats.

ÍNDEX

[Normativa aplicable](#)

[Concepte de voluntariat](#)

[Què és el programa de voluntariat?](#)

[Diferències entre la relació laboral i de voluntariat](#)

Normativa aplicable

El 30 de juliol de 2015 es va aprovar la primera Llei del voluntariat a Catalunya: la [Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme](#).

Fins aleshores, la “Carta del Voluntariat de Catalunya” aprovada l'any 1996, mitjançant la Resolució 98/V, de 29 de maig era el document que garantia els drets i els deures del voluntaris dins de les organitzacions.

Després de la Llei 25/2015, l'estat espanyol va aprovar la [Llei 45/2015, de 14 de octubre](#).

Fruit d'aquesta situació, recentment s'ha publicat al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE), la [Resolució de 15 de juliol de 2016, de la Secretaria General de coordinació autonòmica i local, que publica l'Acord de la Subcomissió de seguiment normatiu, prevenció i solució de conflictes de la Comissió Bilateral Generalitat-Estat en relació a la Llei 45/2015](#).

Concepte de voluntariat

La Llei catalana defineix a l'article 3.1 a) el concepte de **voluntariat**:

És el **conjunt d'accions i activitats d'interès general motivades per l'altruisme i la voluntat de transformació social** que aconsegueixen persones físiques, denominades voluntaris, que participen en projectes en el marc d'una activitat associativa o bé en programes específics de voluntariat d'una entitat sense ànim de lucre, d'acord amb el que estableix aquesta llei.

Així mateix es defineix el concepte de **voluntari**: **persona física** que, d'una manera lliure, **sense contraprestació econòmica** i d'acord amb la capacitat d'obrar que reconeix l'ordenament jurídic, decideix **dedicar part del seu temps al servei dels altres o a interessos socials i col·lectius**

, **per mitjà de la participació en programes de voluntariat** que duen a terme entitats sense ànim de lucre –amb les quals formalitzen un compromís que dóna origen als drets i deures que regula aquesta llei– **o bé per mitjà de l'associacionisme i la participació en els diferents projectes** que es puguin dur a terme.

Els principals elements que defineixen el **voluntari** són:

- Cal que realitzi una **actuació** de manera **voluntària i lliure**.
- **No hi ha ànim de lucre**.
- D'acord amb **programes o projectes** concrets.
- Es formalitza un **full de compromís** per pròpia voluntat i des de la plena llibertat.

D'acord amb la **Disposició addicional**, queden fora, per tant, de la definició de voluntariat, entre d'altres, les següents actuacions:

- El voluntariat de protecció civil i el voluntariat en matèria de prevenció, extinció d'incendis i salvaments.
- les actuacions voluntàries aïllades i esporàdiques dutes a terme als projectes o campanyes puntuals.
- les accions solidàries que es duen a terme de manera lliure i sense compensació econòmica.
- les actuacions voluntàries prestades al marge d'entitats privades sense ànim de lucre.
- les accions solidàries que es duen a terme per parentiu, per amiat o per veïnatge.
- les relacions derivades d'una relació civil, acadèmica, funcional, laboral o mercantils, o derivada d'una obligació jurídica o de pertinença ni les dutes a terme per interès propi d'una persona o d'un col·lectiu ni les activitats acomplertes per col·lectius no formals o moviments socials.

Què és el programa de voluntariat?

L'article 3 de la Llei de voluntariat defineix el **programa de voluntariat** com el **document formal, aprovat per l'òrgan de govern d'una entitat de voluntariat, que recull** sistematitzada i justificadament **la voluntat de l'entitat d'organitzar una o més activitats d'interès general** que complementin l'acompliment dels seus objectius o hi coadjuvin, **amb la participació de voluntaris**.

Segons la Llei, el concepte de voluntari no es refereix a totes les persones que puguin col·laborar amb l'entitat sinó únicament aquelles que estiguin integrades en un programa de voluntariat. Per exemple, els **socis** quan participen de la vida associativa no tenen la consideració de voluntaris als efectes de la llei.

En el cas dels **menors d'edat**, són els pares o tutors legals qui han de signar el full de compromís, sempre que els programes s'adaptin a les característiques i edat dels menors.

Diferències entre la relació laboral i de voluntariat

Algunes de les característiques que es donen en una relació de voluntariat són les mateixes que es donen en una relació laboral contractual, per la qual cosa cal diferenciar ambdues figures.

Les característiques comunes a totes dues relacions són les següents:

-
- Voluntariat;
 - Alienitat: el treball es realitza per compte d'altri.
 - Dependència o jerarquia: el voluntari ha de seguir unes directrius i forma part d'una jerarquia en què ha acceptat entrar.

L'element essencial que diferencia totes dues figures és el de la retribució econòmica. Aquest fet diferenciador és vital perquè la relació sigui considerada com laboral o de voluntariat. A les relacions de voluntariat es produeix una total absència de retribució econòmica.

Aquest element no pot donar-se en cap cas dins d'una relació de voluntariat, tot i que cal matisar que per retribució s'ha d'entendre el fet de retribuir la feina prestada, per la qual cosa sí que es poden compensar les despeses justificades que el voluntari hagi tingut en l'exercici de la seva activitat, però mai no es poden pagar quantitats que no siguin despeses reals. Queda per tant prohibida qualsevol retribució, ni que sigui simbòlica.

És necessari insistir molt en aquest apartat, ja que una retribució periòdica a un voluntari, per petita que sigui, que no es pugui justificar documentalment com a despeses del voluntari en el desenvolupament de la seva activitat és una anomalia que pot convertir automàticament la relació en una relació laboral -malgrat que voluntari i l'entitat creguin i estiguin convençuts que es tracta d'una relació de voluntariat- i comportar greus sancions per l'entitat.

Davant d'una possible inspecció laboral, els principals elements que ens haurien de servir per poder acreditar que es tracta d'una relació de voluntariat i no d'una actuació desenvolupada dins d'una relació laboral són els següents:

- Absència de remuneració en el cas de l'acció de voluntariat.
- Inscripció dins del llibre registre dels voluntaris de l'entitat.
- Signatura del compromís de voluntariat on ha de constar expressament el caràcter altruista de la relació.
- Inclusió dins de la pòlissa d'assegurances pels voluntaris.

Etiquetes: [voluntariat](#), [marc legal voluntariat](#)

URL d'origen: <https://xarxanet.org/juridic/recursos/aspectes-legals-i-documentals-del-voluntariat-i-1-de-3>